

Układ wzrokowy i słuchowy

W odniesieniu do terapii integracji sensorycznej pod uwagę nie bierze się zaburzeń słuchu czy wzroku które są domeną audiologów i okulistów. Tu przedmiotem dociekań jest percepcja wzroku i słuchu. Deficyty w tym zakresie polegają na tym, że pomimo doskonałego wzroku dziecko może mylić np. litery „M” z „W” (lustrze odbicie), mieć problem z kopiowaniem wzorów. Oznacza to, że to co dostrzega człowiek może być zniekształcone w jego mózgu, podczas dokonywania skomplikowanych procesów integracji danych wzrokowych z danymi docierającymi z innych zmysłów. Warto też pamiętać, że dla optymalnego widzenia niekwestionowana jest potrzeba sprawnej komunikacji i koordynacji obu półkul mózgowych. Z kolei jeżeli chodzi o receptory słuchu to należy pamiętać że ich anatomiczna bliskość z receptorami przedsionkowymi sprawia bardzo dużą zależność między nimi (oba receptory unerwione są tym samym VIII nerwem czaszkowym). Najczęściej więc przy zaburzeniach układu przedsionkowego pojawiają się trudności w percepcji słuchowej (Mass, 1998). Pamiętać należy, że mówienie, a w szczególności nauka mówienia wymaga zastosowania bardzo złożonego procesu planowania motorycznego. Bardzo często zdarza się współwystępowanie trudności w rozwoju mowy czynnej z dyspraksją. Bywa tak, że jeżeli problemy dotyczą przede wszystkim planowania ruchu w obrębie aparatu artykulacyjnego to mówimy wówczas o dyspraksji oralnej (Przyrowski, 2010).

Słuch:

Przejawy nadwrażliwości:

- zatykanie uszu rękami, uciekanie od hałasu i niespodziewanych dźwięków,
- lęk przed tłumem, ruchem ulicznym, syrenami,
- lęk przed burzą, silnym deszczem, wiatrem,
- unikanie mycia uszu,
- lekki sen i trudności z zasypianiem.

Przejawy podwrażliwości:

- rzucanie przedmiotami, trzaskanie drzwiami, wydawanie głośnych okrzyków,
- wsłuchiwanie się w uliczny hałas,
- ostukiwanie przedmiotów,
- przykładanie do ucha wibrujących zabawek,
- przysłuchiwanie się z upodobaniem głośnym zabawkom.

Wzrok:

Przejawy nadwrażliwości:

- unikanie blasku słońca, błysków światła
- mrużenie, tarcie i zamykanie oczu pod wpływem światła,
- niechęć do luster i oglądania własnego odbicia,
- znacznie skrócony czas fiksacji,
- wyraźne pobudzenie w kontakcie z wieloma bodźcami wzrokowymi.

Ćwiczenia percepcji słuchowej

- wysłuchiwanie i rozpoznawanie dźwięków naturalnych, dochodzących z otoczenia,
- rozpoznawanie dźwięków wytwarzanych celowo,
- grupowanie przedmiotów wydających takie same dźwięki,
- rozpoznawanie osób, dzieci po głosie ;zabawy typu; „Zgadnij kto teraz mówił”,
- wysłuchiwanie zmian w tempie i głośności wydawanych, słyszanych dźwięków,
- wysłuchiwanie i wyklaskiwanie usłyszanego rytmu,
- słuchanie i rozwiązywanie zagadek dźwiękowych.

Ćwiczenia percepcji wzrokowej

- wskazywanie różnic między dwoma bardzo podobnymi obrazkami,
- rozpoznawanie zmian ilościowych w układanych np.: klockach,
- memory obrazkowe,
- łączenie w pary identyczne znaki, symbole,
- podczas ćwiczeń lokalizowanie wzrokiem konkretnego np.: koloru, wielkości.

terapeuta integracji sensorycznej – Ewa Niedzielska